

ÅRSPLAN

VIGMOSTAD BARNEHAGE

2025/2026

Fra 01.08.25 til 31.07.26

Barnehager i Lindesnes kommune

Lek og læring i et trygt og godt barnehagemiljø

Fastsatt av samarbeidsutvalget 27.06.25

Rammeplanen om årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis.

Vigmostad barnehage er en kommunal barnehage i Lindesnes kommune.

Vedtekter for kommunale barnehager finner du [her](#)

"Uansett hvem du er skal du få det godt hos oss»

Er vår visjon i Vigmostad barnehage. Dette streber vi etter i møte med alle mennesker vi treffer, små og store – barn, foreldre, kollegaer osv. For å være en trygg og god voksen trengs kontinuerlig refleksjon, undring, humor, glede, tålmodighet m.m. Det er en balansekunst med hundrevis av «møter» gjennom en dag. Noen ganger er vi rågode, tålmodig, varme, og noen ganger gjør vi feil. Da er det et must å kunne si unnskyld, og eller ha en god kollega som støtter og hjelper deg.

Vi har jobber i personalgruppa med å være gode ledere for barn og barnegruppa (større, sterkere, klokere og god).

«**Humor, lek og glede**»

Presentasjon av barnehagen

Besøksadresse: Audnedalsveien 1566, 4520 Lindesnes

Tlf avdeling: 911 54 838

Tlf turtelefon: 911 56 129

Tlf styrer: 976 93 933

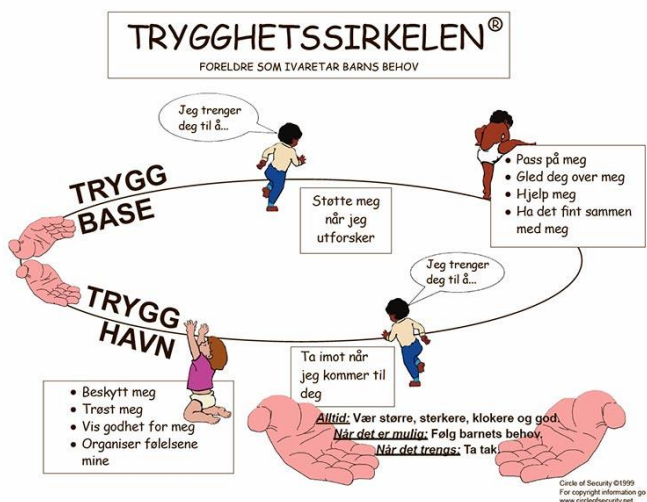
Epost: kari.kvinen.kaldheim@lindesnes.kommune.no

Ny i barnehagen

I Vigmostad barnehage bruker vi trygghetssirkelen som utgangspunkt for en god tilvenning og tilknytning til barnet. Dette skrivet er et utgangspunkt og våre tanker rundt en god tilvenning.

Praksisfortelling som beskriver trygghetssirkelen og barnets behov.

«Petter sitter på mammas arm mens

de går rundt i avdelingen og snakker med Iris, som skal være Petters kontaktperson i barnehage. Da mamma setter seg ned i sofaen klynger Petter seg inntil henne, det er tydelig at han ikke er klar for å settes ned på gulvet. Mamma lar Petter sitte på fanget mens Iris småprater med ham. Et kvarter senere krabber Petter selv ned fra mammas fang, han er meget interessert i en togbane som to andre barn leker med. På vei bort til togbanen snur han se for å se om mamma fortsatt sitter der. Både mamma og Iris smiler og oppmuntrer han til å leke med toget. To minutter senere har Petter tatt med seg en togvogn tilbake til mammas fang.» (Se barnet innenfra! s.15)

Barnet trenger sine aller nærmeste de første dagene og vi ønsker at foresatte setter av minimum fem dager til tilvenning, vi oppfordrer til å ha mulighet for flere eventuelt å kunne alliere seg med andre trygghetspersoner for barnet. Barnet får en kontaktperson som er særlig tilstede i oppstarten (sekundær tilknytnings person). Det er viktig å understreke at alle barn er forskjellige og sammen med dere foreldre må vi vurdere hva som er behovet til det enkelte barn.

Sekundær tilknytning «Det er viktig å vite at ordet «sekundær» ikke betyr mindreverdig. Det betyr bare at tilknytningen til dere voksne i barnehagen kommer litt lengre ned i barnets tilknytningshierarki enn tilknytningen til foreldrene. Det er naturlig at det skal være slik. Foreldrene er nummer 1, og dere voksne i barnehagen er nummer 2. Når nummer 1 ikke er

tilgjengelig, blir det av aller største betydning å ha en god nummer 2.» (Se barnet innenfra s.21)

Den **første** dagen bør foresatte holde seg nært barnet og være tilgjengelig hele tiden (trygghet og ladestasjon). Det er viktig for tilvenningen at den foresatte er med på å introdusere det nye miljøet. Deres samspill og lek sammen vil gjøre oss kjent med dere. Foresatte og barn blir kjent med fysisk areal, personalet og andre barn. Den første dagen varer gjerne 1-2 timer.

Den **andre** dagen varer litt lengre gjerne 3-4 timer og du er der sammen med barnet. Barnet er med på samling, måltid og leggetid/utetid.

Den **tredje** dagen er du der sammen med barnet. Personalet tar over i flere situasjoner der du og barnet er komfortable. Barnet er med på samling, måltid og leggetid/utetid. Det er vanlig at foresatte er med personalet og legger barnet denne dagen om barnet sover på dagtid. Du og pedagogen har en samtale om veien videre.

Dag **fire** er etter avtale med pedagog, foresatte er med litt for så å si farvel slik at barnet kan være litt alene, men dette avtales med hver enkelt. Hvis barnet bruker smokk eller har en kosebamse kan det være en god trygghet å ha.

Dag **fem** avtales etter dag fire og barnet kan være litt lengre alene dersom dere er klare for det.

Vårt mål i Vigmostad barnehage er at overgangen fra hjem til barnehage ikke skal oppleves som ett brudd, men som en utvidelse av muligheter for kontakt, lek, vennskap og nye erfaringer. Vi ønsker at barnet skal trives og vise glede over å være her. Like fullt innebærer overgangen til barnehagelivet en løsrivelsesprosess for både foresatt og barn. Det kan oppleves som utfordrende å overlate barnet til noen man ikke kjenner. Man kan bli usikker på om man gjør det rette for barnet, og på om barnet vil få det godt her og trives. Disse følelsene opplever de fleste foreldre. Vi oppfordrer dere til å snakke om avskjeden i forkant og snakk med oss etterpå. Ring gjerne om dere er usikre på hvordan det går! Vi har stor forståelse at det kan være utfordrende! Tilvenning i nytt miljø og nye situasjoner er en prosess som tar litt tid.

Hvordan ta avskjed med barnet:

Si /avtal tydelig ifra når dere går og gi beskjed når dere er klar for at vi skal ta over. Det er viktig at barnet får erfaring med at dere går når dere har sagt farvel. Avtal med barnet at dere kommer igjen og henter. Ta opp eventuelle utfordringer med oss J

Når/hvis barnet gråter når dere går:

Det er helt normalt at barnet gråter når dere drar. Dette kan skje også senere når barnet har vært i barnehagen en stund. For noen så tar det tid for at de skjønner at «her skal jeg være». Vår erfaring er at det tar ikke lang tid før barnet slutter å gråte. Send oss gjerne SMS for å høre hvordan det gikk. (vi kan også avtale at barnehagen ringer ved behov).

Retningslinjer ved sykdom

Se link Helsenorge.no: [Når barn bør være hjemme fra barnehagen](#)

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

Vi er en enavelings barnehage som deles i to grupper Solstråla og Regnbuen, men vi er mye sammen på tvers av gruppene og barna kjenner hele personalgruppen godt.

Overgang barnehage – SFO/ skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Foreldre, barn, barnehage og skole samarbeider for å skape en god overgang. For at barnet skal få en god start i skolen, er det viktig at skolen får opplysninger om det enkelte barns behov og utvikling. Våre rutiner for informasjon til skolen innebærer blant annet at vi fyller ut skolestartskjema sammen med foresatte og barn. Dette blir sendt videre til skolen, dersom foresatte godkjenner det. Formålet med skjemaet er at skolen skal kunne tilrettelegge skolestarten best mulig for det enkelte barnet. Informasjonen skal bidra til å:

- Skape trygghet for barnet og foresatte ved skolestart
- Sikre sammenheng i læringen og utviklingen til barnet
- Gi læreren som skal ha barnet mulighet til å få litt kjennskap til den nye eleven.

For noen barn vil det også være behov for å ha et overføringsmøte med foreldre/foresatte, barnehagen og skole. Her utveksles informasjon som kan være viktig for skolen/SFO å inneha. Terskelen for å ha overgangsmøte er lav, og det er flere barn som har det hver vår. Tanken her er at jo bedre forberedt skolen er, jo bedre kan de ta imot barna og jo tryggere blir overgangen.

Barnehagens formål og innhold (§ 1 i Barnehageloven)

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskap og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Våre felles verdier

Barna i barnehagene i Lindesnes kommune skal oppleve at barnehagen er et godt sted å være, hvor de får leke, lære og blir møtt med respekt og tillit. Personalet jobber kontinuerlig med utvikling av barnehagens kvalitet ved å sette av tid til refleksjon over egen praksis og gjennom ulike kompetansehevende tiltak.

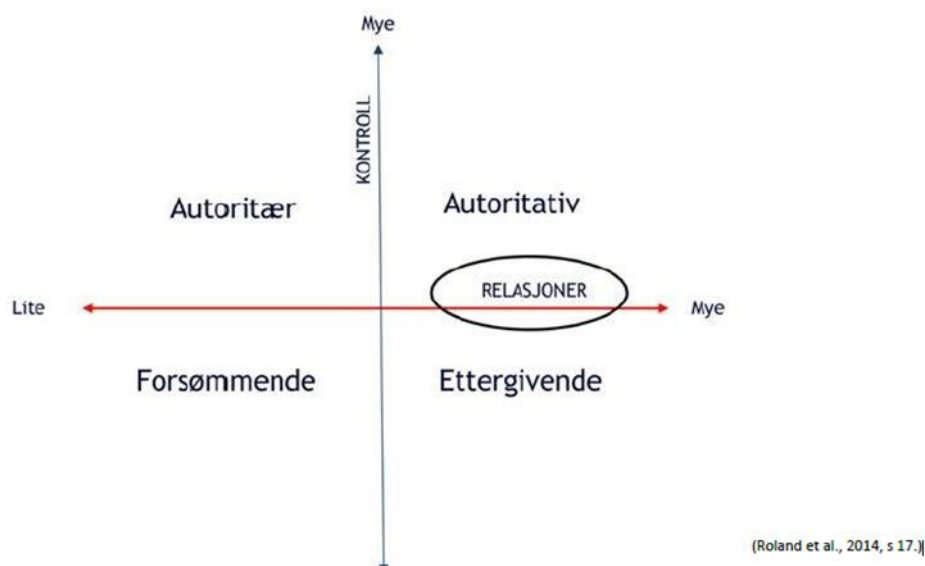

Den autoritative voksenstilen

Autoritativ voksenrolle (Baumrind, 1991)

Det autoritative perspektivet:

Den autoritative voksne bygger en positiv relasjon med barna og mestrer balansen mellom varme og kontroll. Den voksne ser barnets perspektiv og har medvirkning i fokus. Krav settes ut fra barnets forutsetninger, og den voksne utøver positiv grensesetting. Voksenstilen er preget av varme og respekt for barnet.

«Der det er mulig – følg barnets behov. Der det trengs – ta ledelsen.»

Her kommer et eksempel der en voksen lærer barnet og kjenne etter sine behov:

Per 4 år har forsynt seg med ei skive. Etter to bit legger han til side og sier «mett». Voksen: «er du sikker på du ikke orker mer?» Per «Ja.» Voksen «det er greit, men neste gang kan vi kanskje begynne med ei halv skive så vi slipper kaste så mye mat.»

Boka Se barnet innenfra (2013) er en viktig grunnsten i vårt arbeid med voksenrollen. Med utgangspunkt i Ida Brandtzæg, Stig Torsteinson, Guro Øiestad se barnet innenfra (2013) Balanse i dumphuska

Større: betyr at du kan ta grep, organisere, planlegge, forberede og ha kontroll

Sterkere: er følelsesmessig styrke, evne til å regulere egne følelser, selv om barnet er ute av seg

God: være vennlig, også i kroppsspråket, slik a barna ikke blir redde, men opplever det trygt å være hos oss, også i vanskelige situasjoner.

Klokere: balanse i omsorgen er å være fast og god i alt.

Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen

- *Våre innbyggere er godt rustet for utdanning og arbeidsliv. Barnehage er en mestringsarena for alle.*
 - *Vi utvikler systemer slik at alle barn får brukt sitt talent og læringspotensial.*
 - *Vi vektlegger skapende arbeidsmåter, som entreprenørskap i barnehage og skole.*
- *Lindesnes kommune har en sunn økonomi og en robust organisasjon.*
 - *Vi utvikler rause ledere som gir rom for nytenkning og handlekraft, som involverer og motiverer og skaper resultater gjennom trygge medarbeidere.*
 - *Vi styrker digitale ferdigheter blant ansatte og innbyggere, og bruker teknologi for å forenkle og forbedre arbeidsprosesser og samhandling på tvers.*
- *Alle som kan, deltar i yrkeslivet, og vi har økt andel som er i lønnet arbeid.*
 - *Vi øker antall læreplasser innen utdanninger hvor det er behov for arbeidskraft.*
 - *Vi tilrettelegger for at mennesker kan få brukt sin arbeidsevne ved behov for redusert stilling.*
- *Barn har en trygg oppvekst som gjør dem rustet til å mestre livet.*
 - *Barn medvirker aktivt i sin hverdag*
 - *Vi legger til rette for at alle barn og unge trives i et godt og inkluderende miljø*
 - *Vi avdekker barns behov for støtte og hjelp tidlig, og det følges opp*
 - *Vi øker vår kompetanse på barn og unges digitale liv, for å forstå mulighetene dette gir og forebygge uønskede hendelser.*

Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune

Hovedsatsingene i oppvekst i sees i sammenheng med Regionplan Agder 2030, Kommuneplanen «Bedre sammen 2020-2032», Rammeplan for barnehager og Regional strategi for kompetanseutvikling i barnehagene (ReKomp). Satsingsområdene samsvarer med Temaplan mestring 2023-2030 og Målbilde og handlingsplan 2023 – 2026 for oppvekst.

- Digitalisering
 - Mål:
 - Økt effektivitet og kvalitet i ledelse og forvaltning
 - Mer læring og økt inkludering for barn og unge
 - Oppdatert og fremtidsrettet kunnskap, kompetanse og kunnskapshåndtering
 - Helhet og sammenheng i opplæringsløpet
 - God og åpen kommunikasjon og kunnskapsoverføring mellom barn og unge, foresatte, barnehage, skole og det tverrfaglige kompetansemiljøet

- Barnehagene våre oppgraderer det digitale utstyret sitt, og vi får økt digital kompetanse i personalgruppa gjennom Regional Kompetanseheving (ReKomp).
- **Entreprenørskap**
 - Mål:
 - Utvikle barn og ungdoms kreativitet, skaperglede og mestringstro
 - Gi barn og ungdom forståelse for betydningen av verdiskapning og nyskapning i arbeidslivet
 - Fremme barn og unges samarbeidsevne og ansvarsbevissthet
 - Styrke samhandling i lokalsamfunnet mellom næringslivet- og arbeidslivet og barnehagene og skolene
 - For barnehagene våre kan det eks bety at vi samarbeider med eks SKAP folkehøyskole, noen barnehager er «Livsglede barnehager» og andre har et tett samarbeid med det lokale næringslivet.
- **Inkludering**
 - Mål:
 - Alle barn og unge i Lindesnes skal ha et opplæringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring
 - Alle barn og unge i Lindesnes opplever mestring på trygge og gode leke og læringsarenaer
 - Alle barnehager og skoler i Lindesnes arbeider helhetlig og systematisk med utvikling av godt foreldresamarbeid og utvikling av gode nærmiljøer
 - For våre barnehager kan det eks bety at vi har et høyt fokus på voksenrollen til den ansatte, vi er opptatt av mangfold og vi jobber bevisst mot krenkelser.
 - **Kommunalsjef oppvekst presiserer i sitt oppdragsbrev 2024 at alle enheter skal jobbe mot inkluderende arenaer, hvor likeverd og medvirkning er kjerneverdier.**
- **Språk, lesing og skriving**
 - Mål:
 - Det er bibliotek og utlån av bøker i alle barnehager.
 - Alle barn blir lest høyt for hver dag i barnehagen.
 - Det er et spennende leseprosjekt i barnehagen hvert år.
 - For våre barnehager kan det eks bety at vi bruke dialogisk lesing som metode.

Hovedsatsingsområder i vår barnehage

Barnehagen har, etter evaluering av årsplanen for forrige barnehageår, vurdering av praksis og innspill fra barn og foresatte, valgt følgende hovedsatsingsområder for neste barnehageår:

0-3 år	3- 6 år
Trygghet – vi har fokus på trygghetssirkelen, være tett	Lek – leken stimulerer alle sider ved barnets utvikling. Språklig, sosial, emosjonelt, kognitivt, etisk og motorisk. Barna får trene på problemløsning og går inn i roller hvor de kan

på og være «ladestasjon» for barna Tegn til tale for å styrke det verbale språket. Vi bruker tegn og dagtavle for å skape en trygg og forutsigbar hverdag. Felles opplevelser og gleder – parallelllek, toddler lek. Vi har ansatte som er bevisste på toddlernes kommunikasjon. Turtaking – vi venter på tur i samling, når vi skal vaske hender osv. Bokprosjekt – eventyr!	prøve ut. Leken i seg selv gir glede og felles opplevelse med andre barn! De får trene på samspill med andre, de gir og de får. Vi har voksne som legger til rette for ulik lek og støtter barna i videreutvikling av leken! Tegn til tale for å styrke det verbale språket. Vi bruker tegn og dagtavle for å skape en trygg og forutsigbar hverdag. Sosial kompetanse – i fellesskap med andre barn og voksne får barna mulighet til å tilegne seg sosial kompetanse og ferdigheter. Vi trener på turtaking, å være gode og rause med hverandre, gi og få. Inkludering – jeg skal være meg, men gi plass til andre slik at de blir seg. Bokprosjekt Odd er et egg i forbindelse med verdens dag for psykisk helse
--	---

Stine Sofie barnehagepakke

Vigmostad barnehage har vært med i pilotprosjektet Stine Sofie barnehagepakke. Tiltaket skal bidra til å avdekke vold og overgrep gjennom å styrke handlingskompetansen til barnehageansatte. Ved å arbeide målrettet med handlingskompetanse mener vi at flere tilfeller vil avdekkes. Tiltaket vil i tillegg virke forebyggende.

- Vi snakker om følelser og følelsesuttrykk
- Vi snakker om positiv seksualitet
- Vi snakker om hva som er lov og ikke lov knyttet til kropp, vold og overgrep
- Vi stiller åpne spørsmål og undrer oss med barna.

Tverrfaglig samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn er nå samlokalisert i Familiens hus, der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, psykolog, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er, ifølge barnekonvensjonen og barneloven, foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan. [Rammeplan om samarbeid mellom hjem og barnehage](#)

Det finnes et nasjonalt utvalg for foreldre med barn i barnehagen - [fub](#)

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet. Alle som jobber i barnehagen må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil, som en hovedregel, bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Barn og barndom

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Lek /læring

Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med rammeplanens fagområder. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Rammeplanen [om fagområdene](#).

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen. Lek og læring i barnehagen forgår både ute og inne, -både analogt og digitalt. Fra Rammeplanen [Om barnehagens digitale praksis](#)

Slik vil barnehagen benytte digitale verktøy for å berike barnas lek og læring: film med læringsinnhold, bruker storskjerm i boklesing, bruker internett til å finne svar på spørsmål, lydbok og musikk.

Her er et eksempel på en leksituasjon der verdiene i rammeplanen kommer til syne:

Det er utetid og barna leker. Ei jente kommer bort og spør om å få vann i bøtta. Den voksne svarer: "Ja, det kan du!" Det tar ikke lang tid før det kommer flere barn løpende og spør om vann. Den voksne henter til alle. Barna finner frem bøtter, spader, siler og setter i gang og lager en stor vannfabrikk. De gir hverandre forskjellige oppgaver og instruksjoner.

Demokrati og barns medvirkning

Barnehagen skal fremme danning og læring. Med danning mener vi livslang læring der de voksne møter barna åpent og undrende, og barna opplever at de er likeverdige og aktive parter. I framtiden trenger vi mennesker som er delaktige, ansvarlige, kreative og reflekterte.

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som selvstendige mennesker. Uavhengig av alder og forutsetninger, skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen. Rammeplanen om [demokrati](#) om [barns medvirkning](#) og [om læring](#).

«3 – 4 åringene har vist stor interesse for dinosaurlek over en lengre periode. SFO er også i barnehagen og beriker rolleleken videre med sin kunnskap om spinosaurus m.fl.. Barnehagen får flere dinosaurfigurer som blir brukt i lek ute og inne, det tegnes dinosaurer, Ipad blir brukt til å søke opp ulike dinosaurer, vi lager et eget rom som heter «dinorommet» og bokprosjekt for neste periode blir «Dinosaurgjengen» av Lars Mæhle.»

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling, i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Rammeplanen om [kommunikasjon og språk](#)

Lesing

Vi har som mål at alle barn skal bli lest for hver dag, felles eller individuelt. Vi har egen barnehagebibliotekar som oppdaterer utvalget av bøker jevnlig tilpasset alder og interesser ved hjelp av folkebiblioteket. Vi har barnehagebibliotek til hjemlån. Vi utvikler leseprosjekter med utgangspunkt i barnas interesser.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet, der mangfold sees på som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt. Rammeplanen om [mangfold og gjensidig respekt](#) og om [likestilling og likeverd](#)

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå, og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling. Rammeplanen om [bærekraftig utvikling](#).

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser. Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser, med rom for utforskning og sunne helsevaner. Vi gir barna grunnlag for å utvikle matglede, og vi gir dem kunnskap om hva som er sunn mat. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse i møte med rammeplanens fagområder. Barna skal møtes med en holdning der de voksne søker å forstå hva som ligger bak barns atferd. Barna skal støttes i å håndtere livene sine

gjennom trygghet, relasjon og støtte til god følelsesregulering. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Rammeplanen om [livsmestring og helse](#)

Eksempel på hvordan vi voksne kan møte barnas spørsmål:

Fra Barnehageloven kap. 8, §42

«Alle som arbeider i barnehage, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Alle som arbeider i barnehage, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.»

Psykososialt barnehagemiljø

Alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Ved mistanke om at et barn ikke har det trygt og godt skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal det settes inn egnede tiltak. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering. Barnehagen skal lage en skriftlig plan, og i planen skal det stå:

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres

Inkluderende barnehagemiljø

Fra Rammeplanen kap. 1

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at alle barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.»

JEG TRIVES!

Planen Jeg trives - trygt og godt barnehagemiljø er et arbeidsverktøy for alle barnehagene i Lindesnes

kommune. Det skal være til hjelp for å sikre at alle barna har et trygt og godt barnehagemiljø. Dette er et mål for barnehagene. I utsagnet ligger det at barna skal trives og de skal oppleve inkludering og mestring hver dag.

«Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette»

(Rammeplanen 2017, s.11)

Samspill – relasjoner – trygghet er grunnpilarer i våre møter med barn og

foresatte i barnehagen. Trivsel er avgjørende for barns læring og utvikling. Det å bli sett, lyttet til, møtt med tydelig og varm grensesetting – det er så viktig for våre barn! Det er så viktig at vi er oppmerksom på det enorme ansvaret vi har som voksne i møte med barn i barnehagen og deres foresatte. De er vår fremtid! De erfaringer barn gjør seg i barnehagen er med på å prege dem og deres forventninger til jevnaldrende, til seg selv - til senere skole, yrkes- og samfunnsliv. Grunnlaget legges i barnehagen. Dette ansvaret tar vi!

Sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd som mobbing. Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer. Samspill med andre mennesker – barn og voksne – er av avgjørende betydning for barnets utvikling. Å forholde seg til andre er kanskje det mest vesentlige barnet lærer i barndommen. For å kunne utvikle sosial kompetanse trenger barn hjelp av voksne. Sentrale elementer i sosial kompetanse er selvhevdelse, selvkontroll, ansvarlighet, empati og samarbeid. Det sosialt kompetente barnet har tre suksessfaktorer: lite aggresjon, balanserer egosentrisk atferd og de tilpasser seg de andre; fremmer sine behov, men hører også på andre.

Alle barn skal oppleve:

- Å bli ønsket velkommen i barnehagen hver morgen.
- Å ha noen å leke med.
- Å være viktige for andre barn og voksne.
- Forutsigbarhet i barnehagedagen.
- Mestring hver dag.

For å sikre dette må personalet:

- I tett samarbeid med foresatte sikre en god oppstart i barnehagen, hvor det legges vekt på tilknytning.
- Ha førstesamtale med foresatte, fortrinnsvis før barnet begynner, etter metoden «motiverende intervju».
- Møte barna med en hilsen og et smil når de kommer til barnehagen.
- Være der barna er for å vite hvordan barna har det, og kunne hjelpe når det trengs.
- Observere i lek og andre aktiviteter.
- Hjelp og støtte barn i/inn i lek – delta i lek.
- Være varme og grensesettende voksne, i tråd med teori fra Være sammen.
- Sørge for at barnehagen har forutsigbare rutiner.
- Sørge for at barna ikke har for mange å forholde seg til. Alle barn har en primærkontakt.
- Ta initiativ til aktiviteter og samspill som fremmer et inkluderende læringsmiljø.
- Være bevisst at de er modeller for barnas sosiale atferd.
- Korrigere hverandre dersom noen opplever at andre ansatte mobber eller krenker barn eller andre voksne.
- Hjelp hverandre til å bli oppmerksomme på barn som ikke trives, som plages eller ekskluderes.
- Være interessert i å snakke med barn, og ta initiativ til samtaler.
- Lytte til det barna forteller eller kommuniserer på andre måter.
- Lære barn om følelser, hvordan de kjennes og hva de heter.
- Snakke med barna om hvordan vi skal være mot hverandre slik at alle kan ha det bra.

- Ha tett kontakt og samarbeid med barnas foresatte hvor trivsel er et viktig tema. Dersom personalet er bekymret for et barn, deles det tidlig med foresatte (Med unntak av mistanke om vold og seksuelle overgrep).

Tegn på at barn trives og har det bra:

- Smil og latter.
- Deltar i lek – og kommer med innspill og forslag. Har varierte roller.
- Har venner.
- Har lyst til å gå i barnehagen.
- Tør å si ifra til en voksen dersom det er noe som ikke er bra.

Definisjon på mobbing i barnehage:

Barn utsettes for negative hendelser fra andre i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person for fellesskapet (Lund & Helgeland 2015).

For å forebygge eller stoppe mobbeatferd, er det nyttig å analysere om det er noen opprettholdende faktorer i barnets omgivelser, som bør endres. I dette arbeidet bruker vi Thomas Nordahl analysemodell.

Den aller viktigste innsatsen for å motvirke mobbeatferd, er det generelle arbeidet personalet gjør med å skape et godt og trygt barnehagemiljø. Et miljø der de voksne er tilgjengelige og aktive sammen med barna, og hvor personalet ser, hører og involverer seg. Negativ atferd må stoppes og avlæres, og det er de voksnes ansvar at det blir gjort. Både de ansatte i barnehagen og barnas foresatte. I dette arbeidet er samarbeid mellom hjem og barnehage viktig og at det er lav terskel for å si ifra.

Foresatte kan forebygge mobbeatferd ved å:

- Være bevisst på hvordan andre barn og foresatte omtales.
- Være bevisst på å være gode rollemodeller i handling og kommunikasjon innad i familien og ute i sosiale sammenhenger, f.eks. på fotballkamp og i trafikken.
- Være engasjerte også i de andre barna.
- Be barn med seg hjem, la barna treffe hverandre i en annen setting enn den de er vant til i barnehagen.
- Prate med barna sine om hvordan de har det og hvordan det er greit å oppføre seg.
- Delta på foreldremøter hvor inkluderende holdninger og handlinger og mobbing er tema. Her avtales gjerne regler og tiltak for å sikre at alle barn (og foresatte) skal føle seg inkludert. F.eks. regler for burdagsinvitasjoner og opprettelse av gruppe på Facebook for foreldre på avdelingen.
- Følge opp de reglene og tiltakene som er avtalt på foreldremøter.
- Sammen med personalet i barnehagen ha fokus på å oppdage og stoppe alle former for negative handlinger og begynnende mobbeatferd, slik at det ikke utvikler seg til uheldig samhandlingsmønster som over tid resulterer i mobbing.

Viktig å tenke gjennom:

- Hvordan ville du ha likt at ditt barn er det eneste som aldri blir bedt i bursdag?
- Hvordan ville du likt at ditt barn overses/omtales negativt av andre foresatte?
- Hvordan ville du likt at ditt barn diskuteres rundt andres middagsbord?
- Hvordan ville du likt at ditt barn blir kommentert negativt i garderoben mens det hører på?
- Hvordan ville du likt at ditt barn aldri blir bedt med andre hjem?

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig med vurdering, der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna.

Når barnehagen gjennom året jobber med egenvurdering, tas det utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn, i alle aldersgrupper, får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen.

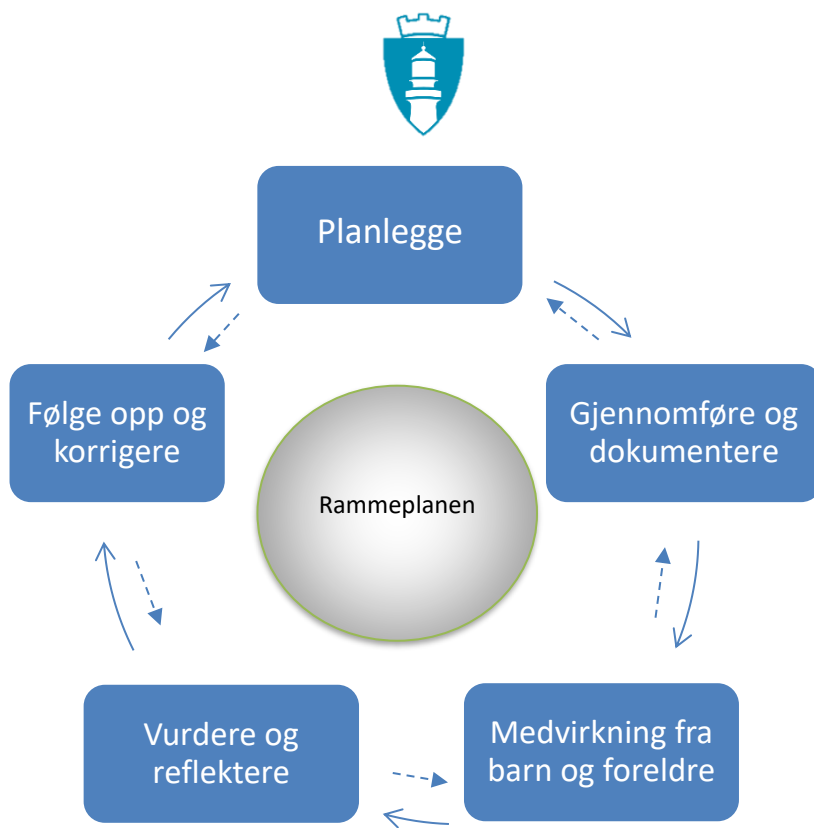
I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? Rammeplanen om [progresjon](#).

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon er det den pedagogiske dokumentasjonen som vektlegges, da den rommer mulighet for endring og utvikling av praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi gitt noen punkter for egenvurdering innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon i vår barnehage:

- Vi bruker «Alle med», TRAS ved behov og skjema til utviklingssamtale med egen mal for ulike aldre.
- Vi bruker et kritisk faglig blikk når vi vurderer barnets utvikling i alders perspektiv og hensyn til det enkelte barn. For eksempel: er det noe i barnets liv som gjør at utviklingen stagnerer, store eller små ting. Det kan være at barnet har byttet avdeling, samlivsbrudd, fått søsken, vennen har flyttet eller lignende.
- Vi vil at det skal være rom for variasjon i normalitetsbegrepet.
- Vi undrer oss med foreldrene.

Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester

Måned	Dato	Tema/aktivitet/fest
August		Planleggingsdag 11.august barnehagen stengt
September	1.september kl.18 – 19:15	Foreldremøte Brannvernuke
Oktober	Uke 42 – 44	Verdens dag for psykisk helse Foreldresamtaler Fn – dagen
November	7.nov	Planleggingsdag 7.nov Refleksuka Aktivitetsdag
Desember	13.desember	Lucia feiring m/ foreldre Julebord Adventssamling hver fredag Planleggingsdag 2.jan - barnehagen stengt
Januar		Aktivitetsdag
Februar	6.feb	Samefolkets dag Karneval Fastelavn – bollefredag!
Mars		Barnehagedagen
April		Planleggingsdag 7.april – barnehagen stengt Besteforeldre/ foreldrecafé Verdens bokdag
Mai	16.mai	Planleggingsdag 14.mai - barnehagen stengt Barnas 17.mai
Juni		Gledefestival Sykkeldag Sommerfest for foreldre og besteforeldre

Planleggingsdager for barnehageåret 2025 - 2026

Planleggingsdagene er sett til:

- 11.08
- 07.11
- 02.01
- 07.04
- 14.05

På planleggingsdagene er barnehagen stengt. Da jobber personalet med å planlegge og evaluere det pedagogiske arbeidet i barnehagen, øke sin kompetanse eller gjøre praktiske arbeid i barnehagen som er nødvendig for å kunne gi et godt pedagogisk tilbud til barna.

Tips til ressurser og verktøy for personalet

Kvalitet i barnehagen: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/stotte-og-tilbud-for-kvalitet-i-barnehagen/>

Barnehagemiljø : <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>

Digital praksis: https://bibsys.instructure.com/search/all_courses?design=udir#337

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO): <https://nafo.oslomet.no/barnehage/>